

Nr 405

Av herrar Larsson i Hedenäset och Larsson i Norderön, om avskrivning av kvarstående arbetarsmåbrukslån.

(Lika lydande med motion nr 331 i Första kammaren)

I mitten och slutet av 1930-talet utgjordes samhällets bostadspolitiska insatser på landsbygden till betydande del av den s. k. arbetarsmåbruksverksamheten. Lån beviljades för inköp av ett för småbruk tjänligt mindre jordområde och för uppförande av enkla bostads- och ekonomibyggnader. Därtill beviljades mindre bidrag för bl. a. eventuell nyodling och uppförande av ekonomibyggnad.

Under början av 1940-talet upphörde denna låneverksamhet då arbetarsmåbruken ur olika synpunkter ej längre bedömdes motsvara tidens krav. Då hade ett betydande antal sådana lån beviljats och låntagarna brukar och bebor till större delen ännu fastigheterna. Sedermera kom det ju även att bli så att de ekonomiska bidrag arbetarsmåbrukslåntagarna fick i starten kom att betydligt understiga de ekonomiska förmåner som beviljades innehavare av s. k. barnrikelån och sedermera innehavare av egnahemslån fram till 1950-talets slut.

Arbetarsmåbrukslåntagarna har, åtminstone i Norrland, till större delen fått sin huvudsakliga bärgning av skogsarbete, ett arbete som med fog kan betecknas som ett låglönearbete, i vart fall tidigare. Det har samtidigt — då maskinella och tekniska hjälpmedel i stort saknats under tidigare år — varit fysiskt synnerligen ansträngande. Flertalet arbetarsmåbrukslåntagare är väl nu omkring eller över 60-årsåldern. Många av dem är därtill — av orsaker som ovan antytts — utarbetade, samtidigt som någon omskolning av åldersskäl icke kan komma i fråga. Härtill får även läggas att den förhärskande befolkningsutvecklingen — tillsammans med att arbetarsmåbruken oftast är belägna förhållandevis avsides från befolkningscentra — gör att även om en stor barnskara uppfostras på småbruken, så torde inte något av barnen ha möjlighet att överta verksamheten.

I denna situation står i dag många innehavare av arbetarsmåbrukslån. Det vore dem säkerligen till stor hjälp och glädje om de kunde tillerkännas avskrivning av kvarstående skuldbelopp å arbetarsmåbrukslånet. Samtidigt vore en sådan åtgärd ett välförtjänt erkännande åt dem, utan att det bleve alltför betungande för staten.

Den avskrivning av kvarstående arbetarsmåbrukslån som här förordats

bör — i linje med ovan anförd motivering — ges den begränsningen att som en förutsättning bör gälla att den ursprunglige låntagaren fortfarande är ägare till, mantalsskriven och bosatt å fastigheten i fråga. Vidare kan det givetvis finnas enstaka fall där vederbörande låntagare haft sådan inkomst av annan verksamhet att skuldavskrivning framstår som mindre påkallad. Huruvida dessa eventuella fall uppgår till ett sådant antal att de motiverar en mera rigorös behovsprövning är ej möjligt att med tillgängligt material avgöra. Närmare prövning härav synes kunna ske vid den utredning av frågan om en avskrivning av återstående småbrukslån som här förordas. Som det väsentliga framstår att ej eventualiteten av ett fåtal fall där behovet härav är mindre utpräglat skall utesluta möjligheten av en i fråga om det stora antalet fall behjärtansvärd och välmotiverad reform.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning och förslag om avskrivning av kvarstående arbetarsmåbrukslån i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 26 januari 1966

Harald Larsson

i Hedenäset

Erik Larsson

i Norderön

Nr 406

Av herr Wikner m. fl., om en ny jaktorganisation.

(Lika lydande med motion nr 334 i Första kammaren)

När riksdagen uppdrog åt Svenska jägareförbundet att handha ledningen för jaktvårdsarbetet, var vår jaktlagstiftning nydanad med bl. a. införande av möjligheterna att bilda jaktvårdsområden i större utsträckning. Svenska jägareförbundet var då den enda sammanslutningen av jägare i landet. De var sammanslutna i en ideell förening, och det kan väl diskuteras om det var så välbetänkt att uppdraga åt en ideell intresseorganisation att tillvarataga statens och samhällets intressen i jaktfrågor, men i det läget var det kanske den enda framkomliga vägen. Under tiden, som följde närmast därefter, byggdes en del jaktvårdsområden upp under mycket gnissel, vilket resulterade i en ändring av jaktlagstiftningen 1951. Vid detta tillfälle diskuterades ånyo frågan om lämpligheten av att Svenska jägareförbundet handhade ledningen för jaktvårdsarbetet.